

Stortingets Næringskomité
Stortingets postboks 1700 sentrum
0026 Oslo

Oslo, den 22.05.2017

Høring vedr. Prp. 141 S (2016 – 2017) jordbruksoppgjøret 2017

Hovedmålet for landbrukspolitikken er at norsk jordbruk skal produsere så mye som mulig av Norges behov for rein og trygg mat på norske arealer.

Fundamentet for en høy matproduksjon, økt selvforsyning og styrket matberedskap i Norge ligger i at vi er i stand til å bruke hele det knappe jordbruksarealet til produksjon av mat og matråvarer. Kjøttet vi spiser og melka vi drikker bør i hovedsak være basert på at dyra våre spiser norsk fôr for at vi skal kunne snakke om norskprodusert mat og reell matvareberedskap. Norsk kornproduksjon i kombinasjon med utnyttelse av grasressursene i distriktene er en bærebjelke i norsk fôrproduksjon.

Skal norsk matproduksjon økes må landbrukspolitikken stimulere til at hele jordbruksarealet blir tatt i bruk, og at det er lønnsomt å bruke arealene. For å få dette til må jordbruket ha rammevilkår som gjør det mulig å oppnå en inntekt på linje med andre grupper i samfunnet, og at virkemidlene bidrar til å sikre en variert bruksstruktur i hele landet. Videre er det avgjørende at lønnsomheten i kornproduksjonen styrkes slik at den kommer på nivå med øvrige produksjoner i jordbruket.

Norske Felleskjøp mener at Stortinget må klargjøre hva som skal legges til grunn for å oppfylle Stortingets inntektsmål for jordbruket slik det er formulert i Innst 251 S (2016-2017). «For å sikre rekruttering, og for å løfte inntektsmulighetene i næringen, mener komiteen at inntektsmålet skal være å redusere inntektsgapet mellom jordbruket og andre grupper i samfunnet». Videre er det viktig å klargjøre viktigheten av å opprettholde en variert bruksstruktur i hele landet og sikre lønnsomhet i bruk av alt areal med bakgrunn i den nylige vedtatte jordbruksmeldingen.

I forkant av jordbruksforhandlingene 2017 har Norske Felleskjøp gitt sine anbefalinger til avtalepartene.

Norske Felleskjøp hadde følgende hovedprioriteringer foran årets forhandlinger:

- **Bringe økonomien i kornproduksjonen opp på nivå med gjennomsnittet for jordbruket. Økt bruk av arealtilskudd og prisnedskrivningstilskudd på korn er nødvendig og må tilpasses for å sikre økonomien i husdyrproduksjonene og i verdikjeden for mel- og bakervarer.**
- **Styrke fraktordningene for korn og kraftfôr**
- **Øke produktiviteten på jordbruksarealene ved å sikre tilstrekkelige midler til drenering**

Styrket kornøkonomi; økt kornpris, arealtilskudd og bruk av prisnedskrivning

Norske Felleskjøp konstaterer at økonomien i kornproduksjonen over lang tid har vært svak og har ligget under øvrige produksjoner i jordbruket. Vi mener at vederlaget til arbeid og egenkapital pr. årsverk må bringes opp på nivå med de øvrige produksjonene i jordbruket for å sikre at kornarealene

over tid nyttes til kornproduksjon. Dette må ikke skje gjennom å svekke økonomien i grasproduksjonen i kornområdet. Det har de seinere årene vært en positiv utvikling i lønnsomheten i kornproduksjonen. Arbeidet med å bedre økonomien, i kombinasjon med gunstige værforhold har vært avgjørende for å kunne snu den negative trenden i norsk kornproduksjon.

I forkant av jordbruksforhandlingene 2017 ba Norske Felleskjøp avtalepartene om at kornprisen måtte økes med 9 øre/kg samtidig som arealtilskuddet foreslås økt med 12 kr/daa i sone 1, 2 og 4, 15 kr/daa i sone 3 og 25 kr/daa i sone 5. I tillegg er det nødvendig å innføre et driftsvansketilskudd for å sikre drift av små arealer.

Økt kornpris og økte arealtilskudd må følges opp i jordbruksoppgjørene fremover slik at inntektene i kornproduksjonen kan komme opp på et inntektsnivå tilsvarende gjennomsnittet av de øvrige jordbruksproduksjonene.

For å hindre at en slik helt nødvendig lønnsomhetsforbedring i kornproduksjonen ikke skal gå ut over økonomien i husdyrproduksjonene vil økt bruk av arealtilskudd i kornproduksjonen kunne bidra til både å sikre fortsatt drift av små skifter og til å redusere kostnadsveksten videre i verdikjeden.

I den grad en ikke kan styrke inntektene i husdyrproduksjonene gjennom økt prisuttak i markedet slik at det forsvarer en økt kornpris, mener Norske Felleskjøp at økningen i kornpris må dekkes inn gjennom et økt prisnedskrivningstilskudd på korn.

Fraktordningene er avgjørende for like konkurransevilkår mellom sentrale områder og distriktene

Det er husdyrproduksjonene som er basisen for jordbruk og arealutnytting i distriktene. Tilnærmet alt husdyrhold er avhengig av tilgang på kraftfôr. Kraftfôrkostnadene er derfor en viktig faktor for å sikre konkurransedyktighet i distriktsjordbruket.

Formålet med fraktordningene for korn og kraftfôr er å utjevne kostnadene på korn og kraftfôr mellom områder med og uten eget korn.

Norske Felleskjøp mener at fraktordningen for frakt av kraftfôr burde vært styrket med 15 millioner kroner. Dette vil redusere bondens fraktkostnader i distriktene.

Med bakgrunn i at fraktordningene ikke har blitt styrket siden 2012 vil økte kostnader til frakt av kraftfôr måtte dekkes inn av husdyrproducentene og bruk med store avstander til kraftfôrfabrikk vil tape konkurransekraft.

Grøfting er avgjørende for økt lønnsomhet og for reduksjon av klima og miljøbelastningen

God dreneringstilstand er et av de viktigste tiltakene for å øke avlingene pr dekar, hindre pakkeskader på jorda og for å redusere erosjon fra jordbruksarealer og utslipp av klimagasser i form av lystgass. Økte avlinger er den viktigste faktoren til bedret lønnsomhet i kornproduksjonen.

Norske Felleskjøp anbefalte avtalepartene å videreføre bevilgningen til drenering over jordbruksavtalen, og at tilskuddssatsen pr. dekar økes fra 1000 kr/daa til 2000 kroner for arealer grøftet med Rådahlshjul etc. Videre må det innføres en tilskuddssats på 4000 kr/daa der grøfting kun kan utføres med skuffegraver. I tillegg bør det for å øke dreneringskapasiteten åpnes opp for at de som utfører grøfting i sommerhalvåret kan motta arealtilskudd selv om det ikke er produksjon på det aktuelle arealet dette året. Tilskudd til drenering må også gjelde arealer som nydyrkes.

Vi mener at økt drenering vil være et godt tiltak både for å redusere utslippet av klimagasser, øke produksjonen av korn og dermed bedre inntektene til kornprodusentene. For at det skal være bedriftsøkonomisk lønnsomt å drenere med dagens økonomi i kornproduksjonen må tilskuddssatsen økes til minimum 2000 kr/daa.

Opplysningskontoret for brød og korn

Staten har i sitt tilbud til jordbruket tatt til orde for å avvikle finansieringen av opplysningskontorene med omsetningsavgift. Dette er en oppfølging av Regjeringens forslag i Jordbruksmeldinga om å avvikle opplysningskontorene med unntak for opplysningskontoret for frukt og grønt.

Generisk markedsføring av brød og korn har stor betydning for verdikjeden for korn, mel og brød. Norske Felleskjøp vil presisere at produksjon av korn og brød som næringskilde er en av de mest klimaeffektive produksjonene i norsk landbruk. Vi ser derfor ingen grunn til at denne opplysningsvirksomheten finansiert med omsetningsavgift bør avvikles.

Med vennlig hilsen

Norske Felleskjøp

Anne Jødahl Skuterud
Styreleder Norske Felleskjøp

Lars Fredrik Stuve
Adm. dir. Norske Felleskjøp